

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **I. B.**, zastoupeného Mgr. Markem Čechovským, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky**, Ředitelství služby cizinecké policie, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 2013, č.j. CPR-1403-2/ČJ-2013-930310-V234, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 5. 2013, č. j. 10 A 41/2013 - 47,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Svou včasnou kasační stížností ze dne 19. 6. 2013, doplněnou podáním ze dne 5. 7. 2013, žalobce (dále též „stěžovatel“) napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 2013, č. j. CPR-1403-2/ČJ-2013-930310-V234 (dále též „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, ze dne 15. 11. 2012, č. j. KRPC-169083-21/ČJ-2012-020025, kterým mu bylo uloženo správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a stanovena doba, po kterou nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce tří měsíců.

[2] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že určení počátku doby vycestování z České republiky od nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění není nezákonné či neurčité, neboť podání správní žaloby má odkladný účinek na vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění a třicetidenní lhůta běžící od právní moci rozhodnutí tak využita nebude. Rovněž výrok správního orgánu, ve kterém se bez specifikace konkrétního skutku odkazuje na § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců, považoval krajský soud za dostatečně srozumitelný a určitý, jelikož žalovaná jednoznačně specifikovala důvod pro správní vyhoštění v odůvodnění svého rozhodnutí. Krajský soud dále shledal, že důvodná není ani žalobní námitka poukazující na údajnou nezákonnost důkazů použitých ve správním řízení. Žalobce v tomto případě namítal, že nebyl poučen o svém právu odmítnout vypovídat tak, aby si svou výpověď nepřivodil nebezpečí postihu za trestný čin či správní delikt, čímž podle názoru žalobce došlo k porušení čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a s tím spojené nezákonnosti a procesní nepoužitelnosti tohoto úkonu podle § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Krajský soud se s tímto závěrem neztotožnil a poukázal na rozdílný charakter vyjádření podle § 36 odst. 2 správního řádu a výsledku dle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, přičemž v této věci se jednalo o vyjádření dle správního řádu. Žalobce tak byl správním orgánem správně poučen o tom, že podat vyjádření je právo a nikoli povinnost, přičemž žalobce tohoto svého procesního práva využil. Krajský soud odmítl i žalobcem tvrzenou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, která měla spočívat v absenci konkrétního ustanovení zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), jež měl žalobce porušit. Krajský soud uvedl, že pro rozhodnutí o uložení správního vyhoštění není rozhodující výkon nelegální práce ve smyslu zákona o zaměstnanosti, ale naplnění některé ze skutkových podstat podle zákona o pobytu cizinců. Závěrem se krajský soud vypořádal s namítanou nepřiměřeností zásahu do soukromého nebo rodinného života stěžovatele. Žalobce ve správním řízení uvedl, že hlavním účelem jeho pobytu na území České republiky jsou ekonomické důvody. Na území České republiky pobývá jenom jeho matka, manželka spolu se dvěma dětmi žije na Ukrajině. Krajský soud zohlednil poměrně krátkou dobu vyhoštění a dobrý zdravotní stav žalobce a plně se ztotožnil se závěrem správního orgánu, že správní vyhoštění nebude mít nepřiměřený dopad do žalobcova soukromého a rodinného života.

[3] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V ní obsáhle opakoval a dále rozvinul zejména ty argumenty, jež užil již v řízení před krajským soudem. Stěžovatel v první řadě považoval uložení správního vyhoštění za nepřiměřený zásah do svého soukromého a rodinného života, který podle jeho názoru nelze omezovat pouze na existenci rodinných vztahů na území České republiky. Stěžovatel tak správnímu orgánu i soudu vytýkal, že komplexně nezhodnotily všechny okolnosti potřebné k posouzení přiměřenosti zásahu správního vyhoštění do života stěžovatele a nezabývaly se ani povahou, pohnutkami a dobou trvání protiprávního jednání stěžovatele. Absence jakýchkoli úvah správního orgánu v souvislosti s vyměřenou délkou správního vyhoštění činila dle stěžovatele napadené rozhodnutí nejen nezákonným, ale i nepřezkoumatelným. Stěžovatel dále brojl proti výroku o stanovení doby k vycestování, jejíž určení od okamžiku právní moci rozhodnutí považoval za nezákonné a nepřezkoumatelné. Považoval rozhodnutí správního orgánu za nepřezkoumatelné i z toho důvodu, že bez dalšího odkazuje na § 119 odst. 1 písm. b) bodu

3 zákona o pobytu cizinců, kde jsou však uvedeny podle jeho názoru celkem tři skutkové podstaty, za které lze cizinci uložit správní vyhoštění. K tomu uvedl, že z výroku správního rozhodnutí nelze dovodit, kterou povinnost měl porušit, přičemž odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2010, č. j. 1 As 70/2010 - 99. Dalším stížnostním bodem kasační stížnosti pak byla namítaná závažná procesní vada předcházejícího správního řízení, která dle stěžovatelova názoru spočívala v nesprávném a neúplném poučení ze strany správního orgánu před jeho vyjádřením k věci. Správní orgán dle názoru stěžovatele nesplnil povinnost poučit ho o právu odmítnout vypovídat ve věci tak, aby si svou případnou výpověď nepřivodil nebezpečí postihu za trestný čin či správní delikt, čímž mělo dojít k porušení čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a s tím spojené nezákonnosti a procesní nepoužitelnosti protokolu o vyjádření účastníka ve správním řízení. Stěžovatel spatřoval zásadní vadu správního řízení také v tom, že z napadeného rozhodnutí není patrné, jaké konkrétní ustanovení zákona o zaměstnanosti měl stěžovatel svým jednáním porušit. Stěžovatel se v souvislosti se zrušením § 93 zákona o zaměstnanosti domníval, že neporušil žádnou právní normu, neboť pro něj již z žádného dalšího ustanovení nevyplývá povinnost hlásit přechodnou změnu pracoviště či žádat o nové pracovní povolení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[4] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na své předchozí rozhodnutí ve věci, ztotožnila se s rozsudkem krajského soudu a navrhla nepřiznat kasační stížnosti odkladný účinek. Podotkla, že s žalobcem bylo dne 24. 5. 2013 zahájeno další správní řízení dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců.

[5] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 30. 7. 2013, č. j. 6 As 115/2013 - 40, přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Důvody kasační stížnosti odpovídají § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Zdejší soud tedy přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a neshledal ani jiné vady napadeného rozhodnutí ve smyslu § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.

[7] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s první kasační námitkou, která tvrdí, že se správní orgány i soud v rozhodování o správním vyhoštění omezily pouze na hodnocení rodinných vazeb stěžovatele a komplexně neposoudily přiměřenost dopadů rozhodnutí na stěžovatele s ohledem na další faktory, demonstrativně vypočtené v § 174a zákona o pobytu cizinců, tj. zejména s ohledem na závažnost nebo druh protiprávního jednání stěžovatele, délku pobytu stěžovatele na území České republiky, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území České republiky a intenzitu vazeb ke státu, jehož je stěžovatel státním občanem.

[8] Ze správního spisu je jednoznačně patrné, že stěžovatel ve správním řízení neudal žádný důvod, proč by se nemohl vrátit zpět na Ukrajinu. Správní orgány usoudily, že stěžovatel není v České republice společensky a kulturně integrován, neboť jeho vazby k České republice jsou především ekonomické povahy, naopak na Ukrajině, tj. ve státě, jehož je stěžovatel státním občanem, žije jeho manželka se dvěma dětmi. Správní orgány vzaly v potaz konstatování samotného stěžovatele, že dopad rozhodnutí na jeho soukromý a rodinný život bude pouze finančního charakteru. Správní orgány dále zjistily, že stěžovateli nebrání ve vycestování zdravotní důvody. Připustily tedy existenci zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele, nicméně jej v souvislosti s výše uvedenými skutečnostmi zhodnotily jako přiměřený. Ze strany správních orgánů tak bylo provedeno posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele, a to nikoli pouze co se týče stěžovatelových rodinných vazeb. Správní orgány také podrobně popsaly své úvahy při rozhodování o délce doby správního vyhoštění. Krajský soud zjištění správních orgánů ohledně přiměřenosti zásahu správního vyhoštění do stěžovatelova soukromého a rodinného života rekapituloval a dospěl ke stejnému závěru. Vzhledem k tomu, že o svých rodinných a soukromých poměrech vypovídal sám stěžovatel, nepovažoval krajský soud za účelné ani hospodárné, aby správní orgány tato stěžovatelova tvrzení dále ověřovaly. Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že není pravda, že by se správní orgány i krajský soud při hodnocení přiměřenosti dopadů správního vyhoštění do soukromé sféry stěžovatele omezily jen na hodnocení jeho rodinných vazeb. Obecná námitka nepřezkoumatelnosti a nezákonnosti správního rozhodnutí v tomto ohledu tedy není důvodná.

[9] Stěžovatel namítal také nepřiměřenost správního vyhoštění jako důsledek posuzovaného skutku, zejména s ohledem na jeho závažnost, nebezpečnost a okolnosti, za nichž byl spáchán. Tato námitka však nebyla uplatněna v řízení před krajským soudem, je tedy dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustná a Nejvyšší správní soud se jí nezabýval.

[10] Stěžovatel dále brojil proti výroku o stanovení doby k vycestování, jejíž určení od okamžiku právní moci rozhodnutí považoval za nezákonné a nepřezkoumatelné. V této věci správní orgán prvního stupně stanovil podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců dobu k vycestování z České republiky do třiceti dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Správní orgány postupovaly v souladu s rozhodnutím rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2012, č. j. 1 As 106/2010 - 83, dostupném na www.nssoud.cz, tedy využily možnosti stanovit nejen délku, ale i počátek doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území. Výrok rozhodnutí o správním vyhoštění nelze podle Nejvyššího správního soudu považovat za nepřezkoumatelný, je v něm uvedeno, za použití jakého zákonného ustanovení bylo o správním vyhoštění rozhodnuto a na jak dlouhé období se správní vyhoštění ukládá. Neobstojí ani tvrzení stěžovatele, že výrok je neurčitý a nezákonný vzhledem k odkladnému účinku správní žaloby, neboť ode dne 1. 1. 2012 je účinné ustanovení § 118 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, podle něhož *do doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie nebo občanovi Evropské unie anebo jeho rodinnému příslušníkovi umožnit vstup na území, se nezapočítává doba, po kterou není rozhodnutí o správním vyhoštění vykonatelné*. Ze správního rozhodnutí je tedy zřejmé a určité, od jakého okamžiku se stanoví počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území Evropské unie. S námitkou nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí v této části se tak krajský soud vypořádal dostatečně a se správným závěrem.

[11] Stěžovatel dále považoval rozhodnutí správního orgánu a potažmo i rozhodnutí krajského soudu za nepřezkoumatelné i z toho důvodu, že ve výroku bez dalšího odkazuje na § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců, kde jsou však uvedeny celkem tři skutkové podstaty, za něž lze cizinci uložit správní vyhoštění, aniž by správní orgán konkretizoval skutkovou podstatu, která měla být jednáním stěžovatele porušena. Podle citovaného ustanovení „*policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, je-li cizinec na území zaměstnán bez oprávnění k pobytu anebo povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání, nebo na území provozuje dani podléhající výdělečnou činnost bez oprávnění podle zvláštního právního předpisu anebo bez povolení k zaměstnání cizince zaměstnal nebo takové zaměstnání cizinci zprostředkoval.*“ Dle judikatury Nejvyššího správního soudu musí být z rozhodnutí o správním vyhoštění cizince dle citovaného ustanovení jednoznačně patrné, zda cizinec a) byl zaměstnán bez povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání, nebo b) provozoval dani podléhající výdělečnou činnost bez oprávnění podle zvláštního právního předpisu, nebo c) bez povolení k zaměstnání cizince zaměstnal, nebo d) takové zaměstnání cizinci zprostředkoval, případně že svým jednáním naplnil několik z těchto skutkových podstat zároveň (viz např. rozsudek ze dne 27. 1. 2011, č. j. 7 As 98/2010 - 67, dostupný z www.nssoud.cz). Také z rozsudku ze dne 9. 12. 2010, č. j. 1 As 70/2010 - 99, kterým argumentoval stěžovatel, vyplývá, že správní orgán musí zjistit skutkový stav tak, aby mohl být jednoznačně subsumován pod jednu či více skutkových podstat uvedených v § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců.

[12] Nejvyšší správní soud se však v této věci neztotožňuje s výtkou stěžovatele, že by ze správních rozhodnutí nebylo patrné, z jakého konkrétního důvodu uvedeného v § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců bylo stěžovateli správní vyhoštění uloženo. Žalovaná v napadeném rozhodnutí zcela jasně vyslovila, že stěžovatel pracoval bez příslušného pracovního povolení jako dělník na stavbě rekreačního objektu v obci Chlum u Třeboně. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že ze správních rozhodnutí je jednoznačně patrné, že stěžovatel byl zaměstnán bez povolení k zaměstnání, což lze nepochybně podřadit pod konkrétní skutkovou podstatu uvedenou v § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců, a nelze tak napadené rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné ani za nezákonné. Nelze přisvědčit ani názoru stěžovatele, že by bylo nutné, aby toto vymezení bylo obsaženo již ve výroku rozhodnutí správního orgánu. Plně postačuje, pokud z výroku rozhodnutí o správním vyhoštění vyplývá, podle kterého ustanovení zákona o pobytu cizinců bylo vyhoštění uloženo, a až v odůvodnění je dostatečně popsáno jednání, které je podřazeno pod § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců, a uvedení toho, pod který důvod vymezený v tomto ustanovení jednání spadá. V tomto ohledu se Nejvyšší správní soud nemá důvod odchýlit od závěrů vyslovených v rozhodnutích ze dne 23. 5. 2012, č. j. 1 As 38/2012 - 38, a ze dne 26. 9. 2012, č. j. 8 As 28/2012 - 33 (dostupné na www.nssoud.cz, stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu, na něž se dále odkazuje).

[13] Předchozí právní závěry Nejvyššího správního soudu také dávají odpověď na další stížnostní námitku spočívající v tvrzení, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné

v důsledku absence uvedení konkrétního ustanovení zákona o zaměstnanosti, jež měl stěžovatel svým jednáním porušit. Pro přezkoumatelnost správního rozhodnutí v tomto ohledu postačuje, pokud správní orgán zjistil skutkový stav a subsumoval jej pod konkrétní skutkovou podstatu § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců. K přezkoumatelnosti správního rozhodnutí tedy zásadně není nutné dále subsumovat zjištěný skutkový stav pod právní normy jiných právních předpisů. Nejvyšší správní soud potvrdil ve svém rozsudku č. j. 7 As 98/2010 - 67 ze dne 27. 1. 2011, že „(p)ro rozhodnutí o uložení správního vyhoštění není rozhodující, zda cizinec vykonával nelegální práci ve smyslu zákona o zaměstnanosti ale pouze to, zda se dopustil jednání, kterým naplnil některou ze skutkových podstat vymezených v ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců.“ Napadené rozhodnutí této podmínce dostalo, není tedy v tomto ohledu nepřezkoumatelné a s tím související stížnostní námitka stěžovatele proto není důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud nemůže stěžovateli přisvědčit ani v tom, že výkon práce v místě odlišném od toho, jež je stanoveno v platném pracovním povolení, nepředstavuje sám o sobě existenci nelegálního zaměstnání podle zákona o pobytu cizinců. Cílem zákonné úpravy zaměstnávání cizinců je zajistit primární uspokojení potřeby zaměstnání pro občany České republiky. Při vydávání povolení k zaměstnání cizince se posuzuje konkrétní situace v určitém místě; místní poměry se hodnotí jak s ohledem na druh pracovních pozic, tak z časového hlediska. Tyto kategorie se posléze odrážejí i v obsahu samotného povolení k zaměstnání cizince, které mj. obsahuje místo výkonu práce, druh práce a také dobu, na kterou se vydává [§ 92 odst. 3 písm. b), c) a e) zákona o zaměstnanosti]. Pokud by bylo možné získat povolení k zaměstnání u pobočky úřadu práce, v jejímž obvodu je nízká nezaměstnanost a nedostatek pracovních sil, a s takto uděleným povolením by cizinec mohl bez další regulace pracovat též v oblastech vyznačujících se vysokou nezaměstnaností a nedostatkem pracovních příležitostí, nemohl by být tento cíl naplněn. Výkon práce cizincem v obvodu územní působnosti jiné pobočky úřadu práce, než která povolení k zaměstnání vydala, lze považovat za výkon práce bez platného povolení k zaměstnání (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 28. 8. 2013, č. j. 1 As 74/2013 - 34). V této věci bylo zjištěno, že stěžovatel pracoval na stavbě rekreačního objektu v obci Chlum u Třeboně v okrese Jindřichův Hradec, ač měl platné pracovní povolení pouze pro místo výkonu práce Praha, vydané pražskou pobočkou úřadu práce. Stěžovatel byl tedy ve smyslu zákona o pobytu cizinců zaměstnán bez povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání.

[15] Podstatou poslední kasační námitky je stěžovatelův názor, že při podání vyjádření nebyl poučen o právu odeprít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání nebo postihu pro správní delikt sobě nebo osobě blízké. Z této skutečnosti vyvozuje nepoužitelnost protokolu o podání vyjádření pro rozhodnutí správních orgánů. Nejvyšší správní soud v této souvislosti považuje za nutné poukázat na § 102 s. ř. s., podle něhož je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví. Zásadně tedy nelze koncipovat kasační námitky tak, jak v tomto případě činí stěžovatel, tedy stejně jako v žalobě ke krajskému soudu napadat procesní vady správního řízení, aniž by bylo rozvedeno, v čem měl krajský soud při vypořádání souvisejícího žalobního bodu pochybit. Tuto námitku by tedy bylo možné odmítnout, Nejvyšší správní soud se k ní však přesto alespoň stručně vyjádřil.

[16] Listina základních práv a svobod v čl. 37 odst. 1 zaručuje každému právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké. Je nesporné, že toto právo náleží i stěžovateli, předmětem této věci je však otázka, zda měl být stěžovatel o tomto svém právu poučen před podáním vyjádření ve správním řízení. Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel byl dne 7. 11. 2012 při pobytové kontrole v Chlumu u Třeboně zastižen při pracovní činnosti spočívající v provádění pomocných prací na stavbě rekreačního objektu, aniž by měl pro toto místo výkonu zaměstnání platné povolení. Na základě této skutečnosti s ním bylo ještě tentýž den zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění, v jehož rámci byl pořízen protokol o vyjádření účastníka správního řízení. V něm se stěžovatel vyjádřil k okolnostem svého příjezdu do České republiky, ke své předchozí ekonomické činnosti, ke svým rodinným a osobním poměrům a zvláště pak k podrobnostem výkonu stavebních prací, při nichž byl zastižen pobytovou kontrolou.

[17] Obecně lze konstatovat, že v některých případech správní řád ukládá povinnost vypovídat pravdivě a nic nezamlčet. Jde např. o výslech účastníka ve sporném řízení (§ 141 odst. 6 správního řádu za obdobného užití § 55 odst. 1 správního řádu) nebo o vysvětlení (§ 137 odst. 1 správního řádu), které je povinen podat každý. Vzhledem k tomu, že zákon pojímá tyto úkony jako povinnost, je nutno toho, po němž jsou požadovány, poučit o právu odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké. Podání vyjádření účastníka řízení je však jeho právo, nikoli povinnost. Správní orgán tedy účastníky k vyjádření nemůže nutit, pokud však účastníci chtějí své stanovisko sdělit, mají na jeho vyjádření právo (§ 36 odst. 2 správního řádu).

[18] S ohledem na to, že vyjádření není povinností, ale právem účastníka, je obecně vzato plně na zvážení účastníka, zda se v řízení vůbec vyjádří, a pokud tak učiní, je na jeho uvážení, v jakém rozsahu a k jakým skutečnostem. V případě, že se ovšem účastník nemusí v řízení vyjadřovat k jakýmkoli skutečnostem vůbec, není nutno takového účastníka speciálně poučovat o tom, že v rámci svého vyjádření nemusí vypovídat, jestliže by tím způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké. To platí obzvláště v situaci, která nastala v této věci, kdy byl stěžovatel poučen o tom, že vyjádřit se je toliko jeho právem. Ze správního spisu nevyplývá, že by byl stěžovatel k vyjádření nucen nebo že by mu bylo řečeno, že je povinen se k věci vyjádřit. Nejvyšší správní soud neshledal názor stěžovatele, že by skutečnost, že je cizincem, zakládala povinnost správního orgánu vysvětlit mu pojmový rozdíl mezi právem a povinností, jak uváděl v kasační stížnosti. Namítané porušení poučovací povinnosti správního orgánu při vyjádření účastníka řízení ze dne 7. 11. 2012 tak Nejvyšší správní soud neshledal. Vzhledem k tomu, že nedošlo k porušení poučovací povinnosti ve vztahu k protokolu o vyjádření účastníka, nemůže soud přisvědčit ani navazující námitce o nepoužitelnosti tohoto protokolu jako podkladu pro správní rozhodnutí.

[19] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o

kasační stížnosti. Žalovaná ve věci úspěch měla, ale v řízení jí nevznikly žádné náklady, které by překračovaly její běžnou úřední činnost.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu